

A Kutatás szakterület stratégiája 2011

1. A Kutatás stratégiai céljai

1.1. A Kutatás európai szinten ismert tudományos műhellyé fejlesztése

A Kutatás célja, hogy nagy presztízsű nemzetközi szakmai folyóiratokban való publikációk révén egy európai szinten ismert tudományos műhellyé váljon. A publikációk transzparens, világos, nemzetközileg összehasonlítható mércéjét jelentik a Kutatáson folyó szakmai munka színvonalának mind a hazai, mind a külföldi szakmai közvélemény számára. A publikációk láthatóvá teszik az MNB-t a szélesebb nemzetközi szakmai közvélemény előtt. A Kutatás publikációk révén megszerzett és továbbfejlesztett hazai és nemzetközi presztízse révén mind itthon, mind külföldön erősíti a jegybank független szakértő intézmény jellegét és jelzi a minőségi, a legmagasabb szakmai színvonalat képviselő tag értelemben vett kutatóműhely jelenlétét. Ezzel a **Kutatás hozzájárul a jegybanki hitelesesség fejlesztéséhez.**

A Kutatás hozzájárul ahhoz, hogy a magas színvonalú szakmai munkára épülő hitelessége az eurózónához való csatlakozás után is lehetővé tegye az MNB-nek, hogy részt vehessen az európai gazdasági folyamatok alakításában. Egy önálló monetáris politikát folytató jegybank szakmai sikerességének végső mércéje az általa elért alacsony infláció. Az euróövezetbe való belépés után a szakmai színvonal e természetes mércéje megszűnik. A nagy presztízsű nemzetközi szakmai folyóiratokban való megjelenéshez viszont a kutatási eredményeknek át kell esni egy erős, független szakmai kontrollon. Ezért a jegybankban szakmai munka színvonalának általános megítélésében a nemzetközi tudományos publikációk az eurózónához való csatlakozás után fontos szerepet játszanak majd. A szakmai presztízstre épülő hitelesség lehet csak az alapja, hogy egy kis ország európai szinten érdemben legyen képes befolyásolni a monetáris politikai vitákat és döntéseket. Ezzel a Kutatás elősegíti, hogy az **MNB képes legyen erőteljesen hozzájárulni az euróövezeti központi jegybanki funkcióinak ellátásához.**

1.2. Együttműködés az MNB-ben folyó gazdaságpolitikai döntéshozó munkák erősítésében: az akadémiai nézőpont megjelenítése

A Kutatás hatékonyan együttműködik a társterületekkel a jegybankban folyó alkalmazott kutatások és modellfejlesztések terén, valamint aktívan részt vesz a stratégiai horizontú döntéseket és kérdéseket tárgyaló koncepcionális szakmai vitákon. A Kutatáson folyó hosszú távú, nem a jegybank napi igényeihez igazodó kutatómunka olyan tudás felhalmozásához vezet, amely hatékonyan használható a monetáris és pénzügyi stabilitási kérdések koncepcionális keretét adó gondolkodás, a döntéseket támogató modellek megalkotása vagy fejlesztése, és az azokat megalapozó alkalmazott kutatások végrehajtása során. A monetáris és pénzügyi stabilitási politikát egy állandóan változó makrogazdasági környezetben kell megvalósítani. A jegybank napi igényeihez nem igazodó, de a számára potenciálisan releváns témák kutatása során olyan új módszerek, modellek kerülnek kifejlesztésre, olyan új szempontok merülnek fel, amely nagymértékben segíti az új, a megváltozott feltételekhez jobban illő gondolkodási sémák, illetve alkalmazott modellek kifejlesztését. A döntéshozatali szempontból fontos kérdések vitájában való részvétel ugyanakkor a kutatási témák kiválasztását is elősegíti.

A Kutatás az alkalmazott kutatások és modellfejlesztések hatékony támogatása révén **hozzájárul az inflációs célkövető rendszer sikerességének**, valamint monetáris és pénzügyi stabilitási döntéstámogatási rendszer hatékonyságának fejlesztéséhez.

1.3. A jegybanki oktatási központ kifejlesztése

A Kutatás működteti a Jegybanki Tanulmányok Oktatási Központját (a továbbiakban Központ), amelynek alapvető célja a jegybank elemzői képzettségének, tudásának a fejlesztése. A Központban folyó oktatás folyamatosan és szervezett keretek között emeli az MNB elemzőinek képzettségi színvonalát, ahol az elemzők a világ vezető szakértőitől sajátíthatják el a közgazdaságtudomány és kvantitatív módszerek legújabb eredményeit. A Központ működtetésével a Kutatás hozzájárul az inflációs célkövető rendszer sikerességének, valamint a monetáris és pénzügyi stabilitási döntéstámogató rendszer hatékonyságának fejlesztéséhez. A Központ oktatási programja transzparensen emeli a jegybankban folyó szakmai munka színvonalát és ezzel **hozzájárul a jegybanki hitelesség erősítéséhez**.

A nemzetközi gyakorlatnak és az európai elvárásoknak megfelelően a Központ más jegybankok alkalmazottai előtt is nyitott. Egy jól működő Központ lehetővé teszi, hogy az MNB mint oktatási és képzési központ járuljon hozzá az euróövezet központi jegybanki funkcióinak az ellátásához. Ez egy nemzetközileg látványos, jelentős presztízzsel járó tevékenység, amely az európai jegybankárok fontos találkozóhelyévé teszi az MNB-t. Ezzel a Központ hozzájárul annak a jegybanki stratégiai célnak az eléréséhez, amely szerint az MNB egy területen, **a képzés területén, az európai jegybankok rendszerében egy meghatározó szakmai bázist nyújtson**.

2. A célok megvalósításának eszközei

2.1. Nagy presztízsű nemzetközi szakfolyóiratokban való publikálás

Egy kutatás eredményinek nagy presztízsű nemzetközi szakfolyóiratokban való publikálása a független, kemény, anonim rendszer miatt az egyes kutatók és szakmai műhelyek tudományos teljesítményének legfontosabb mércéje. Nemzetközi szakmai elismertség, reputáció alapvetően erre épül. Ezért a Kutatás európai színvonalú elméleti tudományos műhelyé úgy válhat, ha tagjai rendszeresen publikálnak nemzetközi szakmai folyóiratokban. A Kutatás munkatársai számára egyfelől biztosítani kell a tudományos munkában való elmélyülés lehetőségét, a hatékony munkához szükséges kritikus csoportméretet, a megfelelő visszajelzéseket, másfelől a teljesítmény mérésével, ellenőrzéssel és megfelelő ösztönzők érvényesítésével kell elérni, hogy a kutatási output megszülessen. Fontos a különböző folyóiratok presztízs szerinti megkülönböztetése. Húztunk egy minimum elvárt szintet, majd a releváns folyóiratokat négy csoportba osztottuk. A fő cél az első három kategória, de az első két kategóriába kerülést kiemelten ambicionáljuk. A folyóiratok besorolását a Kutatás Intranet oldalán tesszük közzé, és rendszeresen (1-2 évente) frissítjük.

A hatékony elméleti kutatás egyik alapfeltétele, hogy kellő hosszúságú, egybefüggő idő álljon rendelkezésre elmélyült kutatásra. A másik feltétele a kutatók kritikus tömege, vagy annak létrejöttének lehetősége. Ezek a feltételek jelenleg mind szervezeti, mind munkaszervezési, mind létszámkeret oldaláról fennállnak.

- A Kutatás 2008 elején önálló szakterület lett. A szervezeti elhatárolás egyértelművé teszi, hogy a Kutatás tagjainak fő feladata elméleti kutatások folytatása, és biztosítja, hogy a napi rövid távú feladatok nem törik meg az elmélyült kutató munkát.
- Az alkalmazott kutatásokban és modellfejlesztésekben, valamint a döntéselőkészítő stratégiai gondolkodásban történő közreműködés a Kutatás egyik alapfeladata.
- A Kutatás létszám kerete 10 fő, amelyből jelenleg két-három pozíció betöltetlen. A 10 fő eléri azt a kritikus létszámot, amely egy jól működő kutató csoport kialakításához kell. Megfelel a svéd jegybank kutatói létszámának. A betöltetlen pozíciókra a korábbi éveknek megfelelően a nemzetközi piacról keresünk PhD-vel rendelkezőket állampolgárságra való tekintet nélkül, de külön figyelemmel kísérik a külföldön tanuló vagy dolgozó magyarokat.
- A kutatóknak lehetősége van rövid szakmai látogatások erejéig külföldön dolgozó társszerzőikkel együtt dolgozniuk, vagy nagy tekintélyű kutatóhelyeken konzultációs célú rövid szakmai tanulmányutakat tenniük.

A Kutatás szakterület sikerességének legfontosabb mércéje a publikációs teljesítmény. A színvonalas kutatómunkához szükséges feltételek megteremtése mellett megfelelő célokkal, a teljesítmény mérésével és ösztönzőkkel kell elérni, hogy a publikációk létrejöhessenek.

- a Kutatás minden tagjának éves értékelésében a publikációs teljesítmény nagy súllyal jelenik meg.
- A vezető kutatóktól az elvárt teljesítmény átlagosan két publikáció három év alatt, ezt kiválthatja egyetlen, kiemelt presztízsű vagy hatású publikáció. A nem vezető kutatóknak PhD megszerzésétől számított három éven belül kell az első publikációval jelentkezni. Publikációnak csak nemzetközi, lektorált, a „social science citation” indexben szereplő, és a külön rögzített minimumszint fölötti folyóiratban publikált cikk számít.
- A közgazdaságtudományban a publikáció folyamata hosszadalmas. Ezért szükség van közbeeső célokra. A hosszú távú publikációs célok megvalósítása érdekében célszerű, hogy a Kutatás egy munkatársának minden időben legalább két tanulmánya legyen valamely folyóirat lektorának a kezében és három másik tanulmányon dolgozzon. Ez utóbbiak közül legalább egy tanulmány legyen egy éven belül elkezdett új projekt outputja. A nem vezető kutatóknak a PhD megszerzésétől számított három éven belül kell ide eljutniuk.
- A Kutatás munkatársai megfelelő motivációja érdekében a kutatható témák körét nem kell korlátozni. Ugyanakkor a bankon belüli információáramlás és bevonódás segítségével ösztönözni lehet a hazai vagy nemzetközi gazdaságpolitikai szempontból is releváns témák választását. A munkatársak felvételénél viszont figyelmet kell arra fordítani, hogy a Kutatásra olyan kutatók kerüljenek, akik kutatási témája érdekes a jegybank számára.
- A Kutatás tevékenységét 5 évente két külső értékelő értékeli. Az értékelés célja, hogy a jegybank vezetése és maguk a kutatók is közvetlen visszajelzést kapjanak a Kutatás tevékenységének minőségéről.

2.2. Nemzetközi szenior kutatási tanácsadói program

A szenior kutatási tanácsadó program célja, hogy egy-egy olyan terület elméleti szakértője töltsön rövidebb időt a jegybankban, amely területen a Kutatás, vagy valamely alkalmazott terület munkatársa folytat kutatást. Ilyen jellegű vendégprogramok, tanácsadói rendszerek bevett gyakorlatnak számítanak sok jegybanknál.

- A vendégkutató jelenléte intenzív konzultációs lehetőséget biztosít a Kutatás vagy valamely alkalmazott terület munkatársai számára abban a témában, amelyen jelenleg dolgoznak. Az ilyen konzultáció javítja a jegybankban folyó mind elméleti, mind alkalmazott kutatások színvonalát.
- A Kutatási szakterület fejlődésének korai fázisában, amikor a csoporton belül a szenior emberek száma alacsony, a szenior kutatási tanácsadói program által biztosított konzultációs lehetőség nagyban hozzájárul a fiatal kutatók szakmai fejlődéséhez, ezzel javítva publikációs esélyeiket.
- A szenior kutatási tanácsadói program növeli a jegybank ismertségét a nemzetközi szakmai közvélemény előtt.

A szenior kutatási tanácsadói program évente összesen három vendégkutató hetet jelent. Tipikusan három vendég egy-egy hétre. Célszerű minél inkább hosszú távú, rendszeres látogatásokkal és köztes kapcsolattartással is járó elköteleződésre törekedni. Ez egyúttal szenior szakmai mentori rendszer létrejöttéhez is vezetne, ahol a kutatók folyamatos kapcsolatban lennének a kutatási tanácsadókkal.

2.3. A nemzetközi tudományos és jegybanki kutatói kapcsolatok fejlesztése

A nemzetközi tudományos és jegybanki kutatói kapcsolatok fejlesztése erősíti a Kutatás nemzetközi jelenlétét, elősegíti a Kutatás nemzetközi kutatóműhely jellegének erősítését. Lehetővé teszi, hogy mind a Kutatás munkatársai, mind a más szakterületeken dolgozó elemzők megismerkedjenek a jegybank számára releváns területek legfontosabb tudományos eredményeivel.

- A jegybank évente egyszer megrendezi a Macroeconomic Policy Research Workshop-ját. A rendezvényt 2008 óta a Centre for Economic Policy Research-csel (CEPR) közösen szervezzük, amely hozzájárul ahhoz, hogy szélesebb körhöz sikerül eljuttatni a workshop felhívást, és a szakmai színvonal is kiemelkedő. A jövőben is a CEPR-ral együtt szervezzük a workshop-ot, amelynek témáját a más szakterületekkel egyeztetve határozzuk meg.
- A hazai és külföldi résztvevőkre épülő BESS-szeminárium sorozat keretében a lehető legkülönbözőbb, a jegybank érdeklődésére számot tartó témákban hívunk meg előadókat mind a tudományos mind a jegybankok világából. A speciális témájú, szűk kör számára releváns szakmai előadásokon túl a „kiemelt előadók” programban nagy nemzetközi tekintélyű előadók érkeznek, akik a bank munkatársainak széles rétegének érdekes, áttekinthető jellegű előadásokat tartanak és konzultálnak szakértőkkel, felső vezetőkkel.
- A Kutatás koordinálja az elméleti területek közös vendégkutató programját is. Ez elsősorban phd diákokat illetve junior kutatókat céloz meg. A főbb célcsoportok a hazai műhelyek releváns témáin dolgozó kutatói, külföldön tanuló vagy dolgozó magyar kutatók, illetve releváns témákon dolgozó külföldi kutatók.

A nemzetközi kapcsolatok fejlesztésén túlmenően a Kutatás aktív szerepet vállal a hazai tudományos életben is. Minél szorosabb együttműködésre törekszik a jelentős hazai

szakmai műhelyekkel (például: CEU, KTI, szakminisztériumok), egyetemekkel, szakmai szervezetekkel (például a Magyar Közgazdaságtudományi Egyesülettel).

2.4. Az egyes szakterületekkel történő együttműködés kereteinek kialakítása és működtetése

A Kutatás hatékonyan együttműködik a társterületekkel a jegybankban folyó alkalmazott kutatások és modellfejlesztések terén, valamint aktívan részt vesz a stratégiai horizontú döntéseket és kérdéseket tárgyaló koncepcionális szakmai vitákon. Együttműködési célját a „megbecsült tanácsadó” (az ECB Kutatásnál szereplő „trusted advisor” magyar megfelelője) kifejezés foglalja össze. A Kutatás és a más szakterületek közötti napi együttműködés kereteit az érintettek közösen alakítják ki, a következő elvek figyelembe vételével:

- A Kutatás munkatársai idejük 40-60%-át (a szakterület egészének átlagában kb. 50%-át) fordítják a többi szakterülettel történő együttműködésre oly módon, hogy ez a kutatásra szánt időt a legkevésbé törje meg.
- Az együttműködések egyik fő, informális pillérét a „kutatási partnerek” rendszer jelenti. Ennek keretében informális találkozók, beszélgetések zajlanak, a kutatási partner betekintést kap a társterületen folyó munkákba, projektekbe, jelen van a felmerülő projekt-ötletek születésénél, gyorsan, informálisan és proaktívan tudna részt venni a gondolkodásban.
- Az együttműködések másik, formális pillére a Kutatási Fórum. Ez egy évente többször összehívott konzultatív fórum, mely célja a szakterületek főbb stratégiai és módszertani fejlesztéseinek és kutatásainak egyeztetése, ezeknek a felsővezetés felé történő képviselete, kapcsolódási pontok azonosítása, a témák illetve eredmények megvitatása, valamint a projektek nyilvántartása. Itt azonosítódnak a Kutatás mentori támogatását igénylő projektek, amelyeket a Kutatás vezetője allokál a Kutatás munkatársai között, a kapacitás korlátok figyelembe vételével.
- Mindkét esetben kiemelt jelentőséggel bírnak a közös projektek, amik az együttműködés, illetve a külön meglévő speciális tudások egyesítésének különösen hatékony formái.
- A Kutatás számos további téren is együttműködik a társterületekkel:
 - Az MNB WP és OP Szerkesztőbizottság vezetése, publikációs és kutatás-módszertani segítségnyújtás
 - „Gyors reagálású kapacitások”: a Kutatás törekszik arra, hogy az időnként felmerülő, nagy átmeneti erőforrásigénnyel bíró projektekben is rugalmasan részt tudjon venni.
 - A Tudományos Bizottság titkárságának üzemeltetése

2.5. A Jegybanki Tanulmányok Oktatási Központja létrehozása és sikeres működtetése

Az MNB a saját elemzői képzettségének javítására létrehozta a Jegybanki Tanulmányok Oktatási Központját (a továbbiakban Központ), amelyet a nemzetközi gyakorlatnak és az európai elvárásoknak megfelelően megnyitott más jegybankok alkalmazottai előtt. A Központot a Kutatás szakterület működteti. A Központ akkor tud hozzájárulni a jegybank stratégiai céljai megvalósításához, ha sikerül a tervezett létszámú külföldi illetve MNB-s résztvevőt idevonzani, illetve ha sikerül elismert oktatókat a Központ

számára megnyerni. A Központ sikerességének biztosítása érdekében a következőket tesszük.

- A Központ a jegybankok szükségleteinek megfelelő, olyan jól strukturált oktatási programot nyújt, amelynek egyes elemei egymásra épülnek, és jól illeszkednek a jegybanki elemzők tudásszintjéhez és jellegéhez. Ilyen oktatási programra a jegybankokban van igény, de jelenleg nem kínálja őket senki.
- Az oktatási program vezetésére a Kutatás szakterület vezetője, mint a Központ vezetője felkérte Fabio Canova professzort, aki a világ egyik vezető közgazdásza mind a makrogazdaságtan, mind a kvantitatív módszerek területén, és széleskörű tapasztalatokkal rendelkezik a jegybanki oktatás területén. Az oktatási program vezetőjének feladata az oktatási program összeállítása, karbantartása, az oktatók kiválasztása és minőségkontrollja.